

Lögtingsgrannskoðararnir umboðandi teir fyra stóru flokkarnar á einum máli

Peningajáttanir há Niels Paula Danielsen kunnu ikki góðtakast

Hetta eru nokur av orðunum í eini frágreiðing, sum lögtingsgrannskoðararnir hava latið tinginum. Frágreiðingin er so ljóðandi:

Lögtingsgrannskoðararnir eru fyra í tali og verða valdir av lögtinginum aftan á hvørt val fyri eitt fyra ára skeið. Sambært lögtingslóg um grannskoðing av landsins almennu roknskapum § 3, skulu lögtingsgrannskoðararnir fara ígjøgnum hvørt árs roknskapir og ansa eftir, at allar inntøkur og útreiðslur eru komnar við inn í roknskapin, og herafturat, at eingin útreiðsla í landskassaroknskapinum er hildin, sum hevur ikki heimild í figgarlóg ella aðrari jättanarlóg.

2. petti í somu grein sigur, at lögtingsgrannskoðararnir skulu hava eyguni eftir, at tað hevur verið forsvarliga húsað í fyriritingini av midlum landsins og virkjum tess. Lógin er frá 26. apríl 1965.

Umframt eina lóg at arbeiða eftir hava lögtingsgrannskoðararnir eina reglugerð, ið er frá 21. mars 1985. Sambært § 4 í hesi reglugerð kunnu lögtingsgrannskoðararnir undir virki teirra nýta frágreiðingarnar frá grannskoðaraðild landsins og uttanhýsis grannskoðanini.

Grannskoðaranevnd lögtingsins hevur sum skrivara landsgrannskoðaran. Skrivstova hansara tekur sær av arbeiðinum hjá lögtingsgrannskoðaranum. Mannagongdin við at taka mál upp í lögtingsgrannskoðaranevndini, sum ikki liggja beiniðis inni í roknskapinum hjá stovninum, er, at landsgrannskoðarin ger vart við, at okkurt er, ið ikki er í lag, ikki riggar, er skeiðt

ella óvanligt. Landsgrannskoðarin kann málið og leggur tað móguliga fyri lögtingsgrannskoðararnar.

Í hesum valskeiði hevur tað vist seg, at landsgrannskoðarin eins og Gjaldstovan í summum forum ikki hava verið nøgd við ávísingarnar hjá fyrrverandi landsstýrismanni, Niels Paula Danielsen. Um ársskeiðið 1987/88 varð málið lagt fyri lögtingsgrannskoðararnar.

Hin 1. mars í ár høvdu lögtingsgrannskoðararnir fund við Hera Mohr, gjaldstovustjóra. Niels Pauli Danielsen varð innkallaður til fund við lögtingsgrannskoðararnar hin 3. mars í ár. Hetta hendi, eftir at lögtingsgrannskoðararnir høvdu biðið landsgrannskoðaran og gjaldstovuna gjøgnumganga konti, ið Niels Pauli Danielsen hevur havt at ráða yvir og havt móguleika fyri at ávísar uttan landsstýrissamtýkt. Lögtingsgrannskoðararnir talaðu tá at viðvíkjandi nýtisluni av kontoini fyri alkoholmisnýtslu og kontoini fyri menningarhjálp.

Av hesi orsök varð hin 8. mars í ár sent skriv til landsstýrið, har gjørt varð vart við, at ongar reglugerðir vóru fyri hjálpargrunnin móti alkoholnýtislu og konto nr. 363840: Menningarhjálp. Hetta ferir við sær, at útgjaldingar á hesi konti vóru tilvildarligar.

Eisini varð gjørt vart við, at útgjaldingar á konto »Landsstýrinum at ráða yvir« ikki vóru nóg væl grundaðar, t.v.s. ongar frágreiðingar til útgjaldingarnar. Tað varð tí mælt til, at allar útgjaldingar viðvíkjandi nevndu konti vóru steðgaðar fyriðils, og at reglugerðir viðvíkjandi hjálpargrunnin móti alkoholmisnýtslu og menningarhjálp vóruðu

gjørðar. Harumframt varð biðið um, at allar útgjaldingar høvdu eins gjølliga frágreiðing og skjalprógvaðar heimildir, soleiðis at tilíkt kanningararbeiðið gjørdist óneyðugt.

Viðvíkjandi spurninginum um jättanir úr hjálpargrunnin móti alkoholmisnýtslu hevur nevndin havt fund við almennastjóran. Reglugerðir eru gjørðar fyri ávísar stovnar og virka sum ætlað. Harafturimóti er stovnur, ið fremur viðgerð, ið ikki verður viðurkendur av Almennastovuni. Kortini hevur landsstýrismaðurin av sínum eitingum flutt pening, 150.000 kr. til henda stovn eftir, sum tað sæst, uttan at samtykt er um tað í landsstýrinum. Hetta er eisini brot á regluna um, at bert lögmaður saman við stjóranum kann ávísar upp um 100.000 kr.

Viðvíkjandi flytingum av kontoini fyri menningarhjálp sæst, at fólk hava ferðast dúgliga til sama staðið í Stórahavninum, uttan at nokkur ferðafrágreiðing boðar frá, hvat slag av menningarhjálp, talan er um.

Almannaveitingar av konto »Landsstýrinum at ráða yvir«

Viðvíkjandi útgjaldingum á hesi konti er at siga, at stórt tal av ávísingum er farið út, uttan at nokur umsókn er til skjals. Lögtingsgrannskoðararnir eru greiðir yvir, at ein landsstýrismaður innanfyri ávíst mark kann ávísar pening av hesi konti. Aðaltreytin er tó, at umsókn er til skjals, og at einhver tórvur er til staðar ella kann skjalprógvaast.

Grunnurin fyri alkoholmisnýtslu

Av hesum grunni eru eisini goldnar rættliga stórar upphæddir til eina matstovu í landinum. Matstovan hevur skrivað til landsstýrismannin og gjørt vart við, at hon hevur pening útistandandi hjá folki, ið ikki eru færi fyri at gjalda. Sagt verður í skrivinum, at tað hevði verið gott, um landsstýrið kundi hjálpt. Dømi eru um í sama ári, at henda matstova hevur fingið góðar 15.000 krónur og góðar 44.000 krónur til sama endamál. Eitt yvirlit fylgir við, hvørji fólk, ið skylda fyri at eta og drekka har. Landsgrannskoðarin hevur vent sær til avvarðandi kommunu og spurt, um talan er um fólk í trongstaðu. Svarið er, at í hovuðsheitinum kunnu øll tey fólk, ið eru á hesum yvirliti, sjálvi gjalda. Okkurt undantak er.

Landsstýrinum at ráða yvir

Sjálðsamir tilburðir hava stungið seg upp viðvíkjandi jättanum til hesi konto. Millum annað fær ein komandi pápi í fæstum starvi við vanligari inntøku ókeypis ferð til Keypmannahavnar til føðifyrireiking í samband við, at konan skjótt skal eiga. Eingin umsókn er um hetta. Í øðrum færi sæst, at útbúgvingarsøkjandi fær 5.000 krónur av somu konti fyri at koma heim í samband við eina familjúsamkomu. Eingin sosialur tórvur var skjalprógvaður, og á fundinum við grannskoðararnar segði landsstýrismaðurin, at orsøkin til hesa jättan var, at umsøkjari ikki hevði fingið útbúgvingarstuðul árið frammanundan.

Av somu konti hevur eitt fólk við háinntøku

fingið gildið 4.600 krónur fyri eitt gíktól og 1.500 kr. í tollendurgjaldi fyri sama, uttan at umsókn og heimild er skjalprógvað. Tá landsstýrismaðurin varð spurður um, hvi háinntøkufólk skulu fáa slíka veiting, var svarið, at onkur mátti ugga fólk, ið vóru forfylgd.

Í øðrum færi er dømi um, at annað fólk í fæstum starvi hevur fingið gildið rentu og avdrátt upp á hús sín, uttan at nokur umsókn er til skjals, og uttan at tórvur er skjalprógvaður. Heldur ikki er peningurin tinglýstur í ognini.

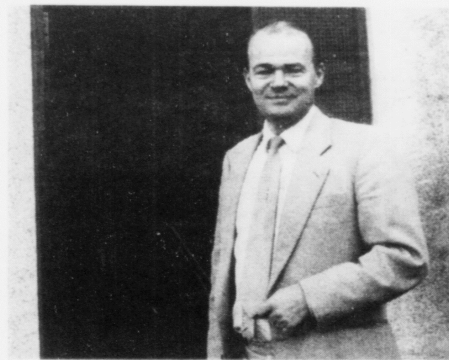
Lögtingsgrannskoðararnir gera vart við, at veitingarnar av hesi konti tykjast at hava slagsiðu. Í summum bygdam fáa nóg fólk sosiala hjálp úr landskassanum, meðan eingin hevur fingið hjálp úr øðrum bygdam. Sum hovuðsregla er at siga, at eingin umsókn er til skjals, og eingin sosialur tórvur liggur sum orsök til veitanina, í øllum førum er ikki prógv fyri tí.

Ábyrgdin

Tá lögtingsgrannskoðararnir høvdu fund við Niels Paula Danielsen, fyrrverandi landsstýrismann, gjørdi hann vart við, at allar ávísingar hansara vóru ávistar av fulltrúa, og sostatt átti hesin ábyrgdina. Tí hava lögtingsgrannskoðararnir vent sær til advokatskrivstovuna og biðið um eina lögfrøðiliga meting av spurninginum, um landsstýrismaðurin hevur ábyrgdina ella tann fulltrúi, sum við síni undirskrift ávísir peningin til gjaldingar. Niðurstøðan hjá Halgir Winther Poulsen, advokati, er henda:

Politiska ábyrgdarbytið millum ein landsstýrismann og fulltrúar hansara er heilt greitt: Politiska ábyrgdin liggur hjá

Niels Pauli Danielsen, fyrrv. landsstýrismaður.

viðkomandi landsstýrismanni.

Um politiska ábyrgdin »endar« hjá landsstýrismanni ella ikki, hongur saman við, hvussu viðkomandi mál er viðgjørt í landsstýrinum (jfr. omanfyrenevndu triggjar móguleikar). Lögfrøðiliga frágreiðingin er seks síður long.

Lögtingsgrannskoðararnir vilja við hesum gera vart við, at nógvar ávísingar hjá Niels Paula Danielsen, fyrrverandi landsstýrismanni, á ongan hátt kunnu góðtakast. Vit heita álvarsliga á lögtingið um at bera so í bandi, at tað als ikki letur seg gera at brúka almennar pening í heimildarloysi og tilvildarliga. Reglugerðir mugu fáast at virka sum skjótast.

Tað er heilt eyðsýnt, at nákað av útgoldna peninginum eigur at verða afturgildið í Landskassan. Lögtingsgrannskoðararnir mæla til, at landsgrannskoðarin saman við eksterna grannskoðaranum tekur støðu til henda spurning. Eisini verður mælt til sum skjótast at gera reglugerð um, nær jättanir úr landsstýrinum eru skattskyldug inntøka ella ikki.

Lögtingsgrannskoðararnir,
31. august 1988.

Thomas Arabo
Karin Kjølborg
Oli Breckmann
Flemming Mikkelsen